

2023.gada 12.oktobris

IAI - "Izaicinājumi Atvесеlоšanās fonda kontrolē – ES un LV"

Mihails Kozlovs, ERP loceklis
4. apakšpalātas «Tirgu regulējums un
konkurētspējīga ekonomika» vadītājs

Twitter: @Mihails_Kozlovs

EUROPEAN
COURT
OF AUDITORS

Saturs

- 1. ANM galvenās iezīmes un ieviešanas progress**
- 2. ERP audita pieeja ANM - publicētie un plānotie auditi**
- 3. 2022. gada pārskats - ANM**
- 4. ERP galvenie secinājumi no ANM atbilstības un lietderības auditiem**

ANM galvenās iezīmes un ieviešanas progress

NextGenerationEU (un ANM): pagaidu instruments, reaģējot uz Covid-19 sociālekonomisko ietekmi

€1 211
miljardi

2021-2027 DFS
PERIODS

€806.9
miljardi

2021.–2027. gada
daudzgadu finanšu
shēmas (DFS)
7-gadu ES budžets

Kopā
€2 018
miljard
i

NextGenerationEU (NGEU)
COVID-19 Atveseļošanās plāns

**1. Atveseļošanas un noturības
mehānisms (ANM)**

€723.8 miljardi

Dotācijas **€338.0 miljardi**

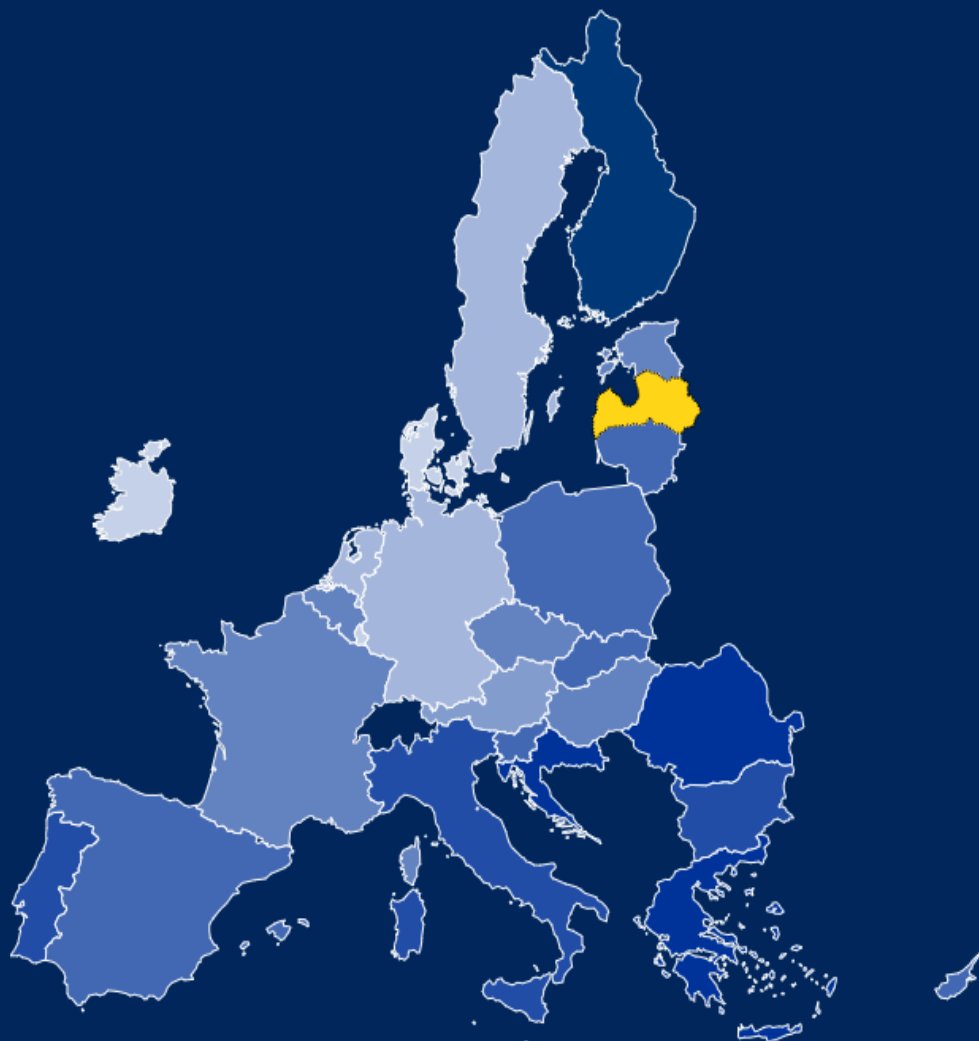
Aizdevumi **€385.8 miljardi**

**2. NGEU papildinājumi citām
shēmām**

€83.1 billions

ANM Latvijā

Latvia

Country Overview

RRP Allocation Grants: 1.83 billion

RRP Allocation Loans: 0 billion

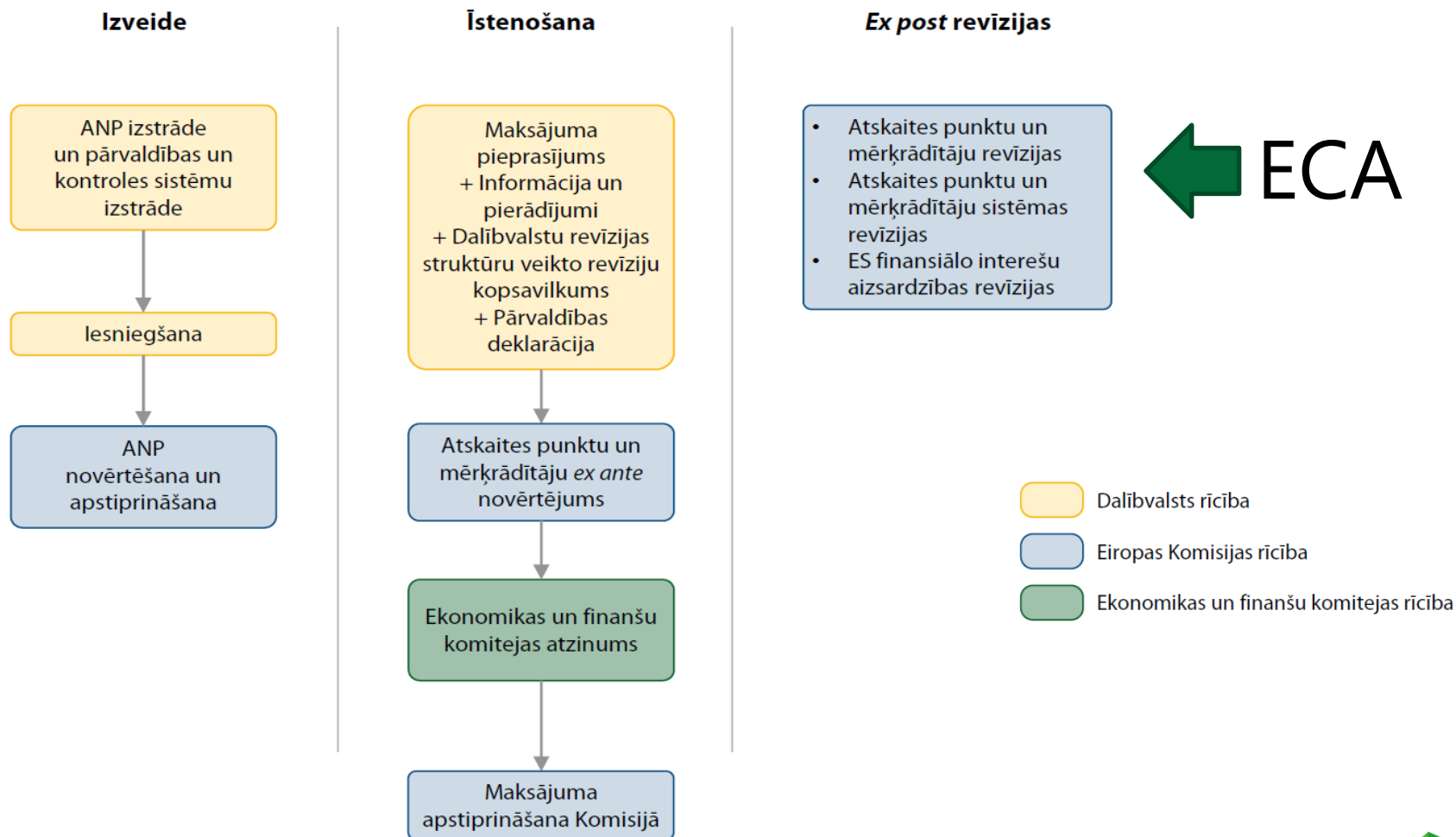
GDP: 32.87 billion

RRP Allocation as Share of GDP: 5.56%

ANM modelis – galvenās iezīmes

- **Pagaidu instruments**
- **Pārvaldības modelis:** tiešā pārvaldība
- **Finansējuma saņēmēji:** Dalībvalstis

- **Tā sauktais lietderības (*Performance-based*) instruments:**
Līdzekļu izmaksa balstīta uz apmierinoši izpildītiem atskaites punktiem un mērķrādītājiem.

- **Līdzekļu izmaksas no ANM** tiek uzsākta, kad tiek apstiprināts atvесеļošanas un noturības plāns (ANP).

ANM pārvaldības un kontroles sistēma

Laika grafiks - ANM Latvijā

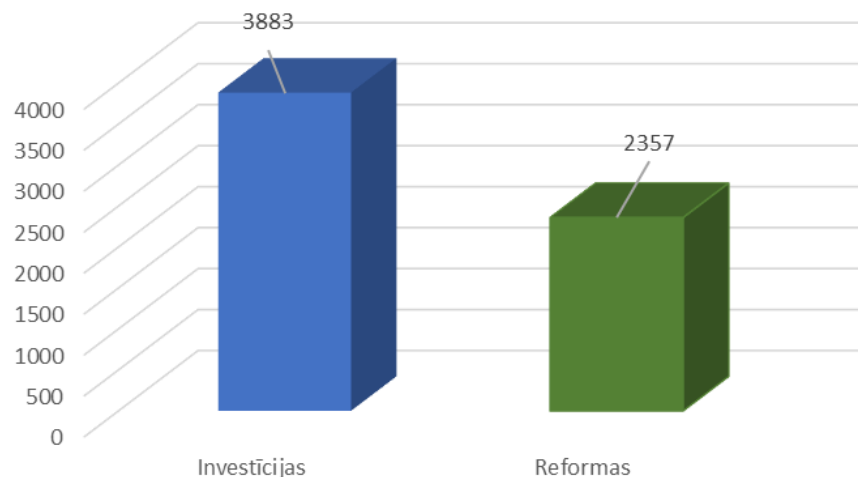
RRF ieviešanas progress ES

(Avots: Scoreboard RFF)

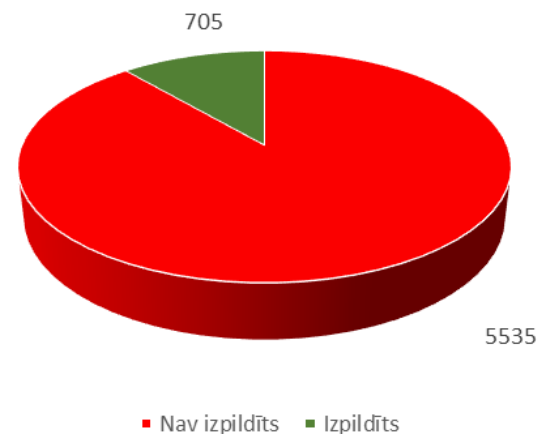
https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/index.html 03/10/2023

Kopā : 6240

Investīciju un reformu skaits ES (03.10.2023)

Atskaites punktu un mērķrādītāju izpilde ES (03.10.2023)

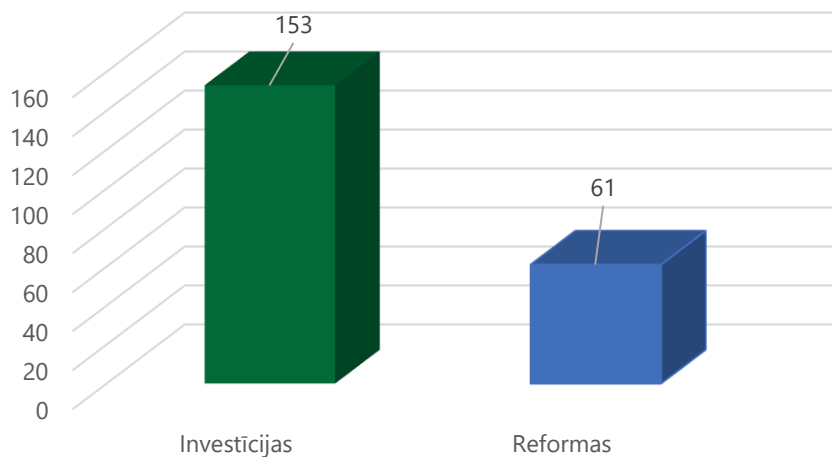
RRF ieviešanas progress Latvijā

(Avots: Scoreboard RFF)

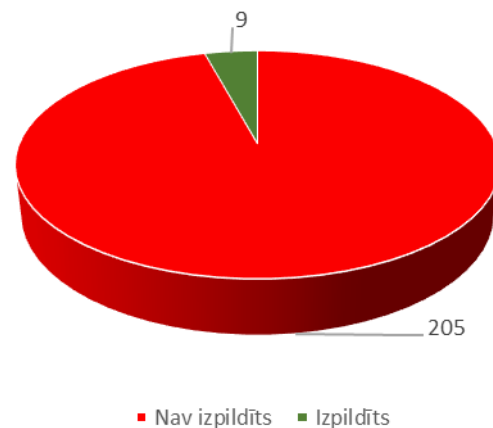
https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/index.html 03/10/2023

Kopā : 214

Investīciju un reformu skaits LV (03.10.2023)

Atskaites punktu un mērķrādītāju izpilde LV (03.10.2023)

RRF ieviešanas progress ES un LV

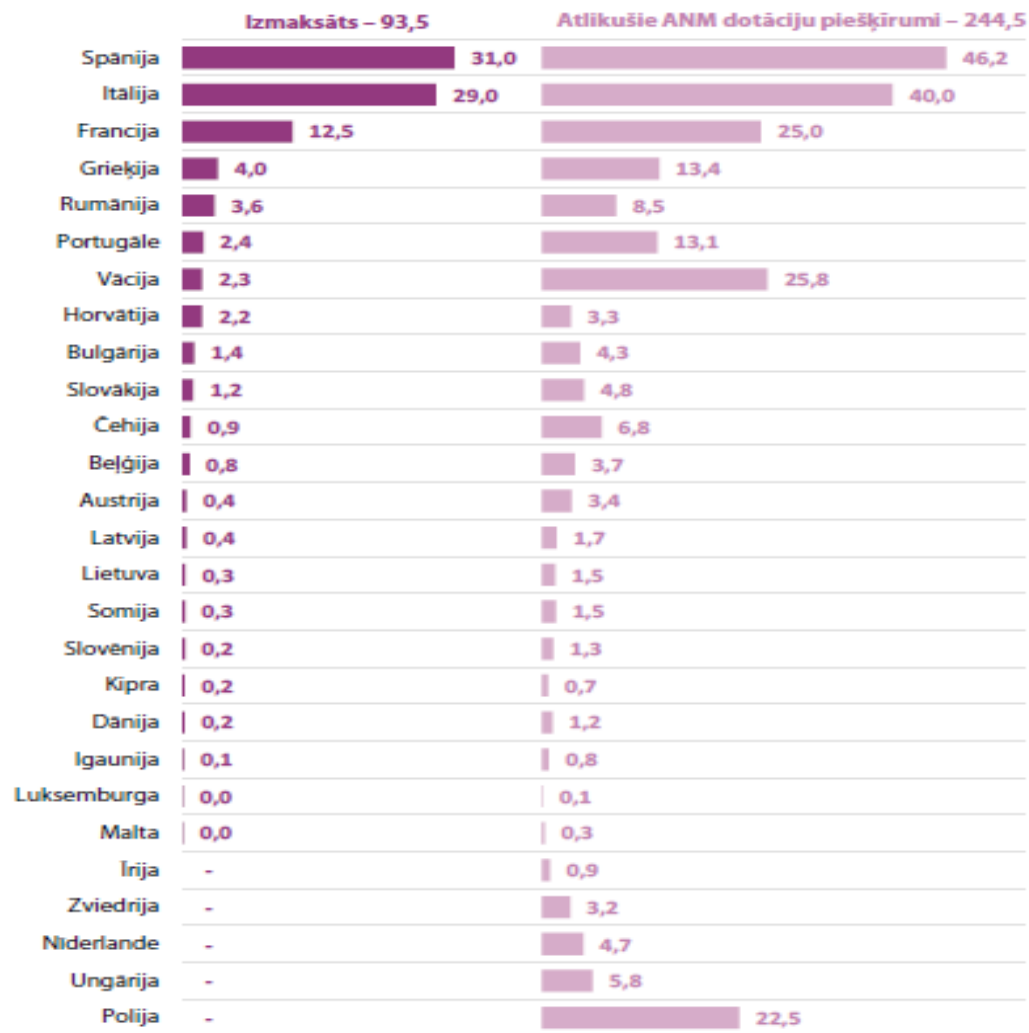
(Source: Scoreboard RFF)

2.10. attēls. ANM dotāciju maksājumi un atlikušie piešķirumi 2022. gada beigās

(mijrd. EUR)

ES izmaksāti **106 miljardi EUR (31%)** - sasniegti **11%** atskaites punkti un/vai mērķrādītāji.

LV izmaksāti **438 miljoni (24%)** - sasniegti **4%** atskaites punkti un/vai mērķrādītāji.

Piezīme. Atšķirības ir noapaļošanas dēļ.

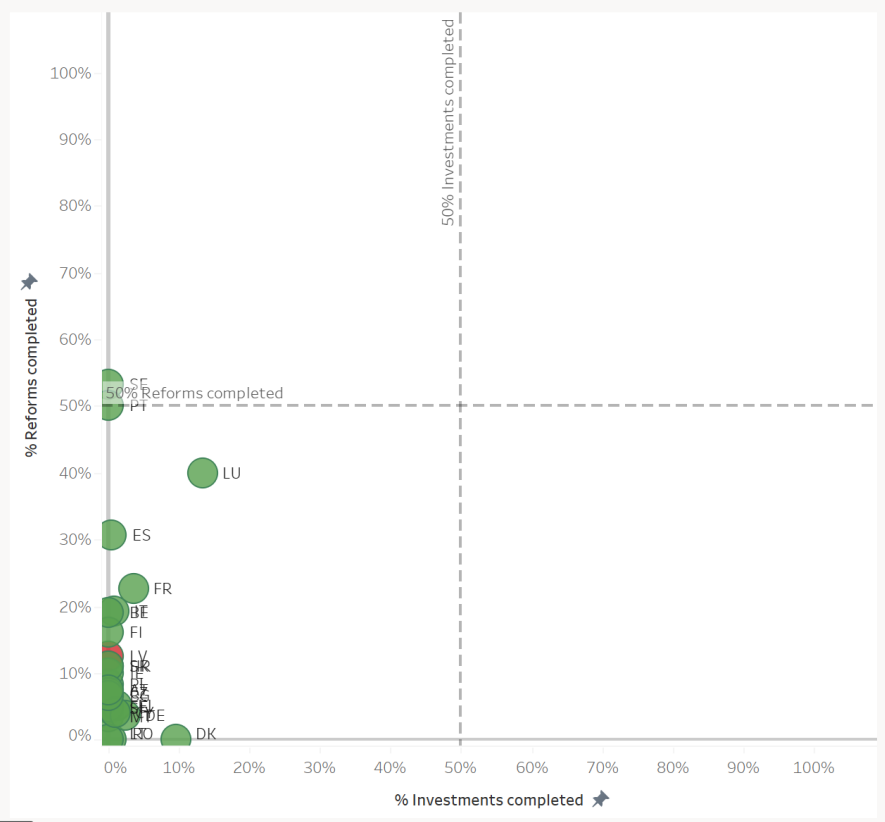
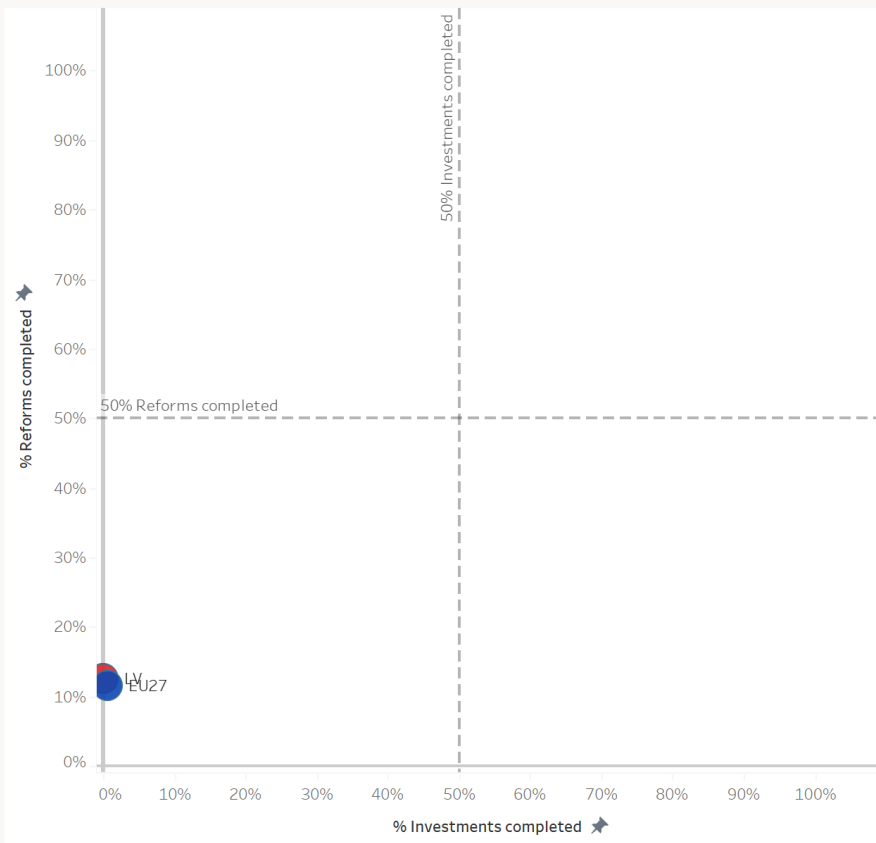
Avots: ERP, pamatojoties uz ES 2022. gada konsolidētajiem pārskatiem.

EUROPEAN
COURT
OF AUDITORS

2021 EU27 & LV

% Reforms and Investments completed by year (accum.)

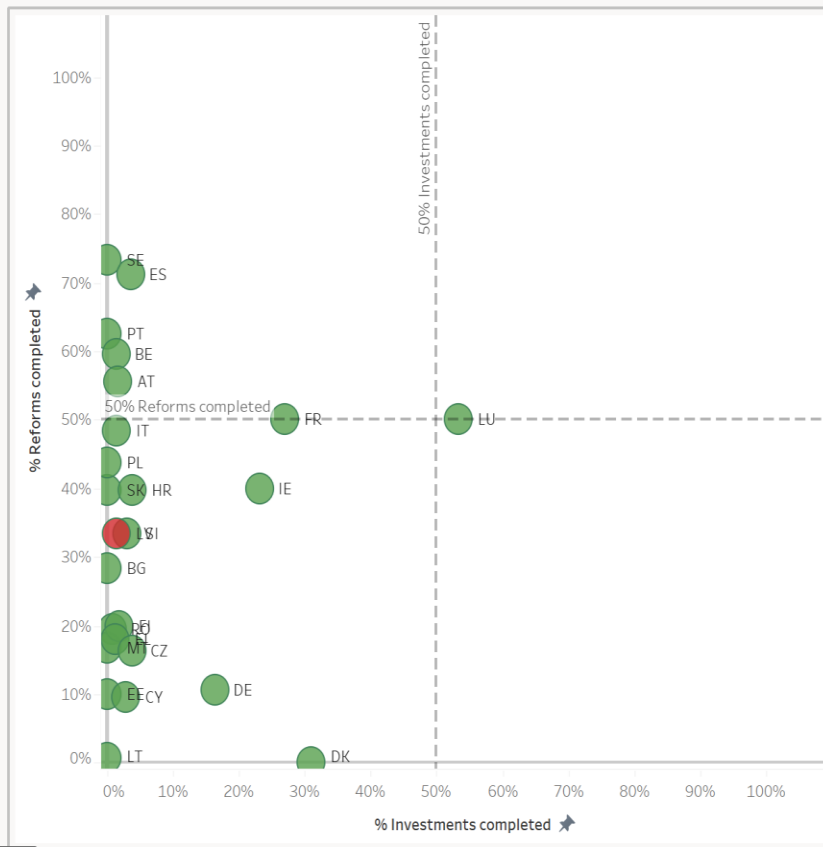
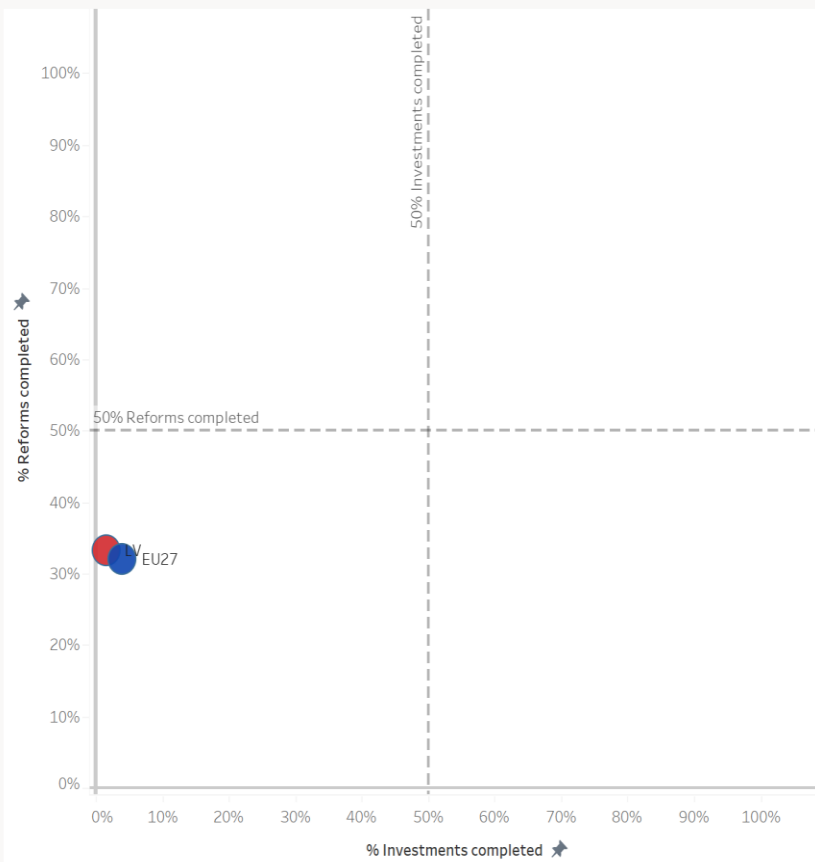

2021 [Timeline slider] Show history

Number St. ● EU27 ● LV

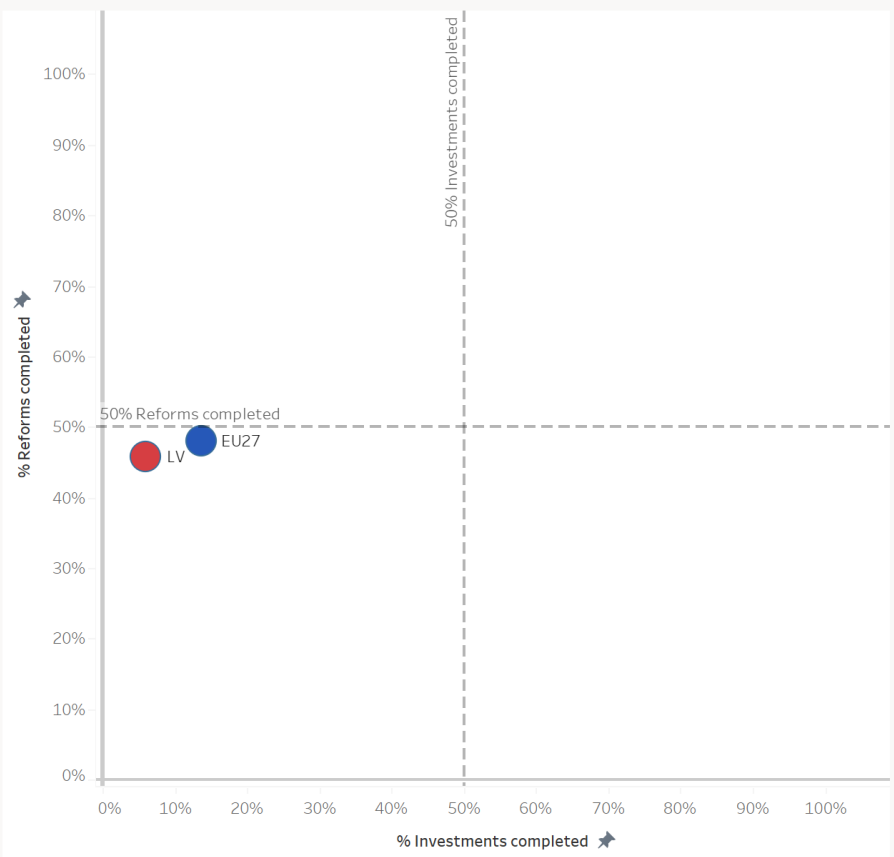
2022 EU27 & LV

% Reforms and Investments completed by year (accum.)

2023 EU27 & LV

% Reforms and Investments completed by year (accum.)

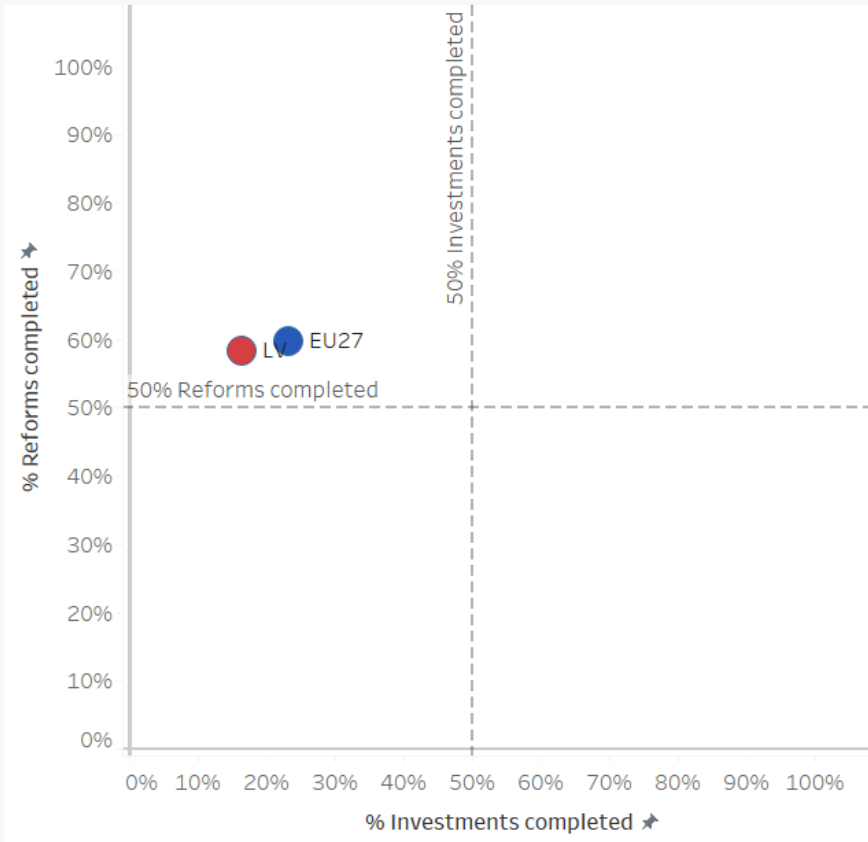

■ EU27
 ■ LV

2024 EU27 & LV

% Reforms and Investments completed by year (accum.)

Blank

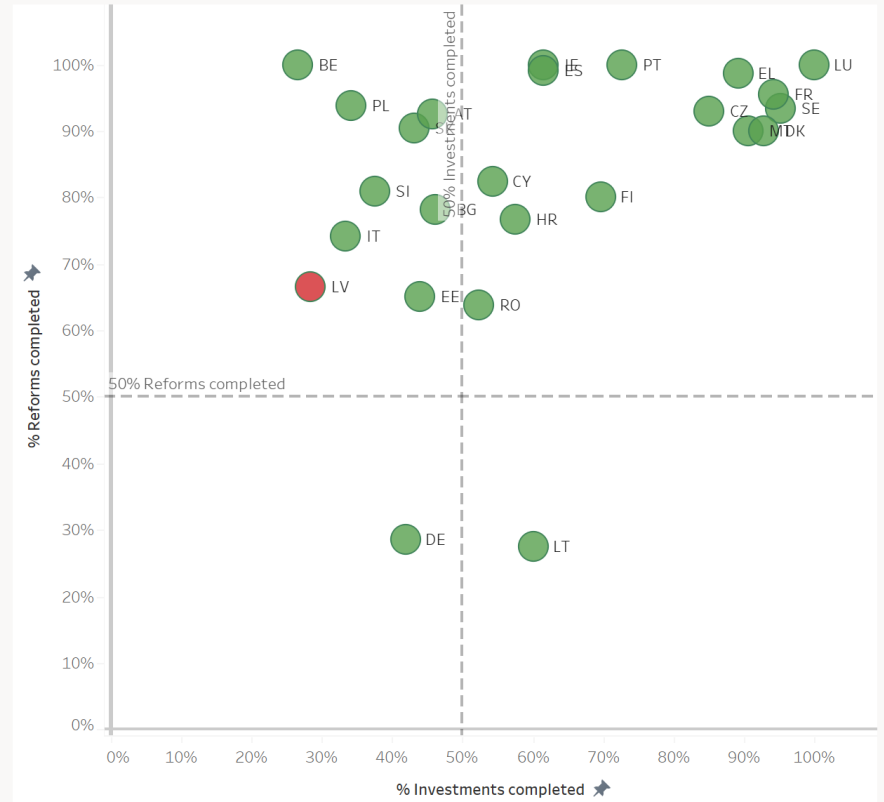
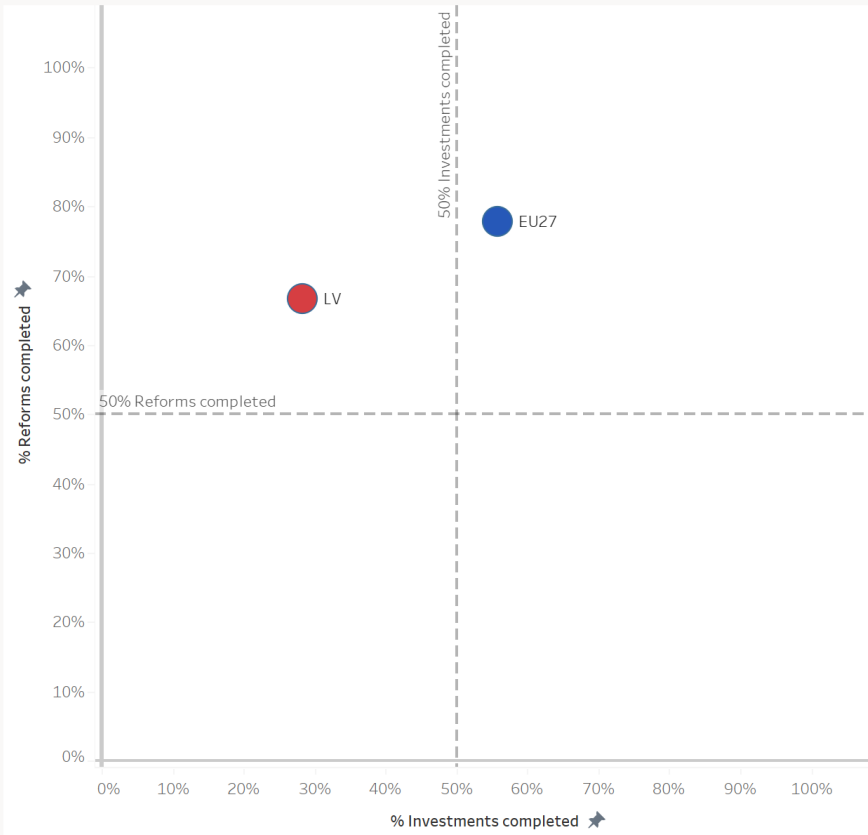

2024

Show histo.. Memb.. ■ EU27 ■ LV

2025 EU27 & LV

% Reforms and Investments completed by year (accum.)

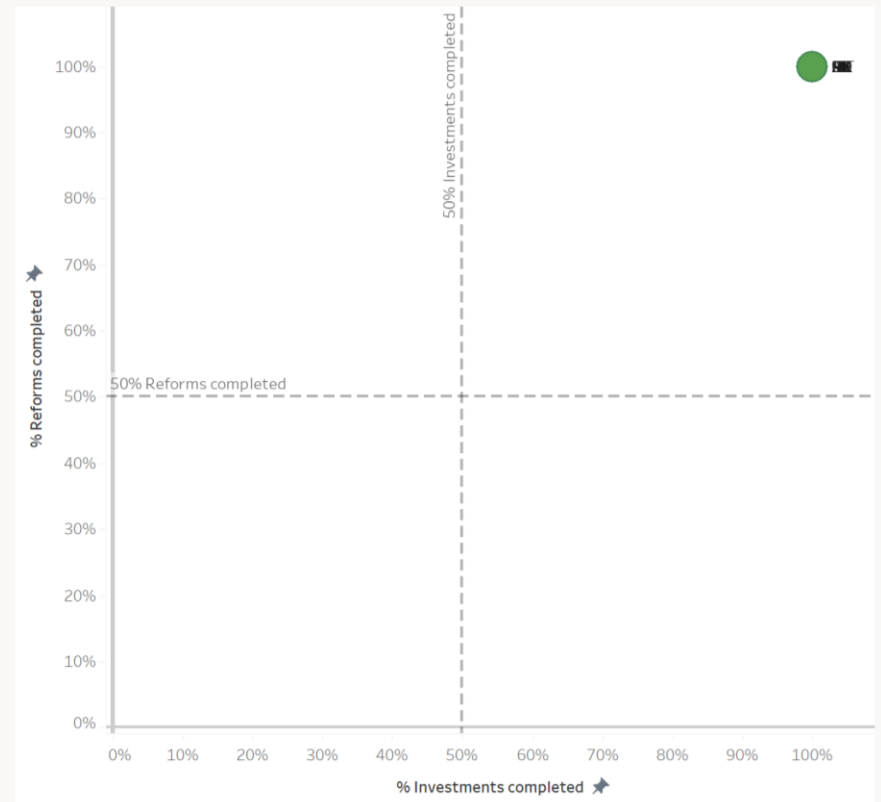
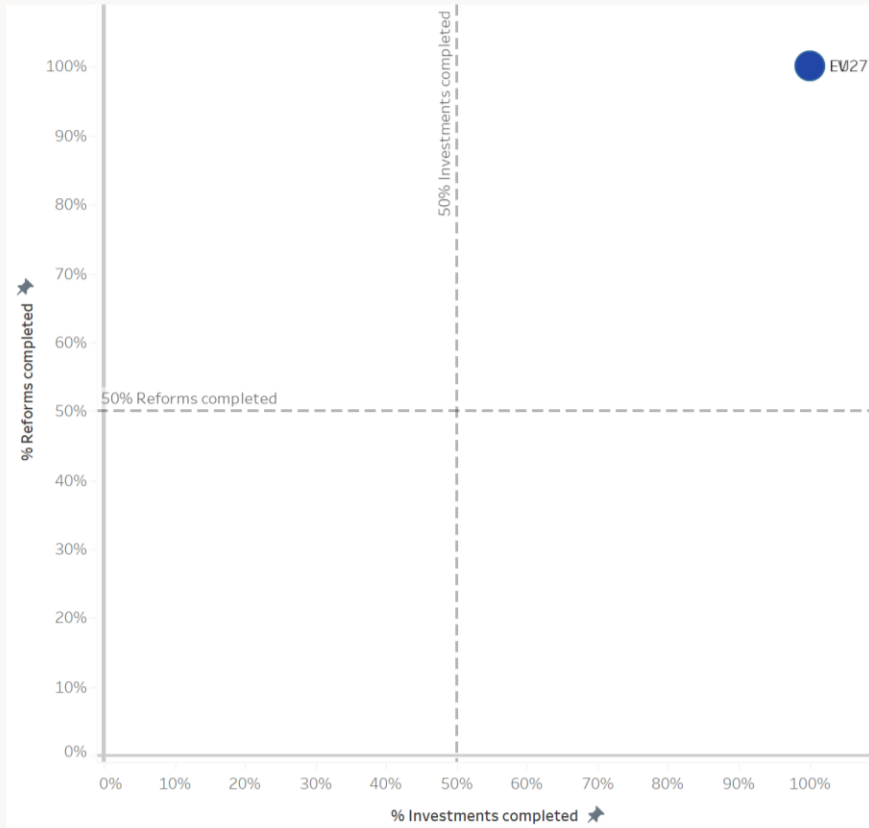

Member St..
■ EU27
 ■ LV

2026 EU27 & LV

% Reforms and Investments completed by year (accum.)

2026 [dropdown] [slider] [navigation icons] [Show history]

Number St.. [EU27] [LV]

ERP audita pieeja ANM - publicētie un plānotie auditi

ERP NGEU (ANM) audita mandāts

- ERP ir ārējais revidents ES

LESD 287. pants + Finanšu regulas 129.pants

- ANM regula – R 2021/241 ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu nosaka pilnas ERP audita tiesības

e) nepārprotami pilnvarot Komisiju, OLAF, Revīzijas palātu un attiecīgā gadījumā Eiropas Prokuratūru īstenot savas tiesības, kā paredzēts Finanšu regulas 129. panta 1. punktā, un uzlikt pienākumus visiem to līdzekļu galasaņēmējiem, kas izmaksāti atveseļošanas un noturības plānā iekļauto reformu un investīciju projektu īstenošanas pasākumiem, vai visām citām personām vai vienībām, kas iesaistītas to īstenošanā, skaidri pilnvarot Komisiju, OLAF, Revīzijas palātu un attiecīgā gadījumā Eiropas Prokuratūru īstenot savas tiesības, kā paredzēts Finanšu regulas 129. panta 1. punktā, un noteikt līdzīgus pienākumus visiem izmaksāto līdzekļu galasaņēmējiem;

ERP ANM finanšu audits

Dokumentārā pārbaude: Uz risku balstīta izlase, kas aptver gada maksājumu atskaites punktus un mērkrādītājus.

Pārbaudes uz vietas: Izlasē iekļautajās dalībvalstīs mēs veicam apmeklējumus uz vietas.

Informācija par pareizību, kas sniegta ECFIN ĢD **gada darbības pārskatā** un pēc tam iekļauta Komisijas *gada pārvaldības un snieguma ziņojumā*.

Mēs pārbaudām Komisijas un dalībvalstu **pārraudzības un kontroles sistēmu**.

Avots: ERP.

ERP ANM audit

Legality & Regularity of disbursements

RRF SoA AR21, AR22, AR23, etc.

Protection of EU financial interest

Commission CS design SR7/23
CS for procurement and state aid rules

CS for double funding cohesion/RRF
CS for fraud, corruption, and conflict of interest

Ineligibility of recurrent expenditure
Respect of DNSH principle

Information & Publicity requirements

Horizontal RRF performance

NRRP assessment SR21/22
Cohesion vs RRF Review01/23

Performance monitoring
Absorption

REPowerEU amendments
Durability of reforms and investments

RRF as boost for implementing CSRs?
Has the RRF achieved its objectives?

Debt management SR16/23
Green Bonds

Other tasks

The EU's financial landscape SR11/23
Impact on cohesion

Thematic performance

Pillars	Reforms and Investments	
Green Transition	Green transformation	Energy efficiency / Sustainable mobility / Renewables
Digital Transition	Digital transformation	Reforms 1 - Labour markets
Smart, sustainable and inclusive growth		Reforms 2 - Business environment
Social and Territorial cohesion	Social objective	Support to SMEs under RRF
Health and resilience	Research and Innovation	Territorial infrastructure and services
Policies for the next generation		Reforms 3 - Public administration
		Reforms 4 - Education reforms

Other tasks with an RRF component

Digitalisation of Schools SR11/23	Digitalisation of EU funds Review XX/23
Rule of law	E-health
State aid in times of crisis	Young people not in employment
Hydrogen Industrial Policy	Sustainability of pensions
Suburban passenger transport	

Geographical performance ?

Risk area

Completed task

Ongoing task

2023

2024

2025

2026 Page

ERP publicētais darba rezultāts

2020 Atzinums 4/2020 par REACT EU

Atzinums 6/2020 par ANM

Apskats 6/2020 ES ekonomikas politikas reakcija uz Covid-19 krīzi

2022 Gada ziņojums 2021

Īpašais ziņojums 21/2022 'Komisijas novērtējums par nacionālajiem atveseļošanas un noturības plāniem'

Atzinums 4/2022 par REPowerEU nodaļām ANP

2023 Apskats 1/2023 ES finansējums ar kohēzijas politikas un ANM starpniecību: salīdzinoša analīze

Īpašais ziņojums 07/2023 Komisijas ieviestās ANM kontroles sistēmas struktūra

Īpašais ziņojums 16/2023 NextGenerationEU parādu pārvaldība Komisijā

Gada ziņojums 2022

2022. gada pārskats un tipiskākās kļūdas ANM

Atveseļošanas un noturības mehānisms (ANM):

47,2 miljardi EUR

Revidētā summa: 53,7 miljardi EUR

Ko mēs auditējām?

13 dotāciju maksājumus 11 dalībvalstīm. 244 atskaites punktus un 37 mērķrādītājus.

Ko mēs neauditējām?

ANM aizdevumu daļu.

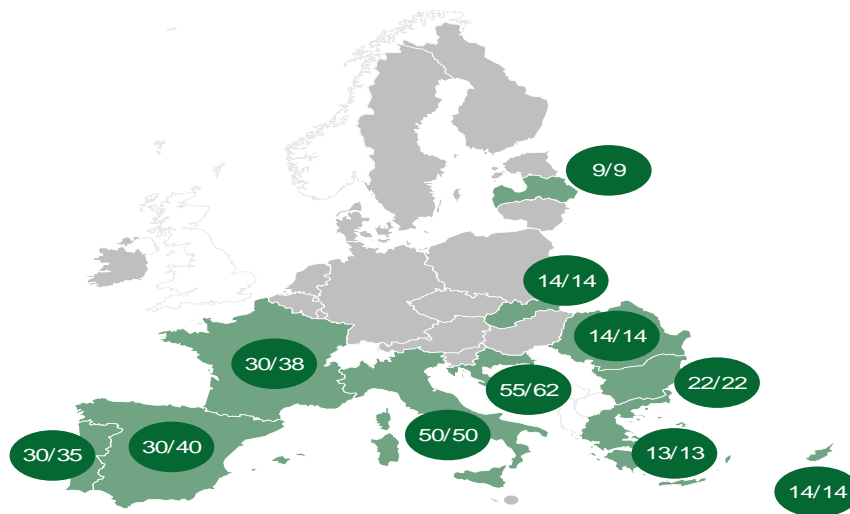
Kāds bija audita darba rezultāts?

- 6 no 13 ANM maksājumiem bija **būtiskas** kļūdas.
- **15 no 281 pārbaudīto atskaites punktu un mērķrādītāju** nebija apmierinoši izpildīti.
- Par ANM izdevumiem mēs sniedzām **atzinumu ar iebildēm**.
- Mēs konstatējām arī **nepilnīgi izstrādātu** atskaites punktus un mērķrādītājus, kā arī problēmas ar dalībvalstu deklarācijās iekļautās **informācijas ticamību**.

Atvēršanas un noturības mehānisms: revidētie un kopējie atskaites punkti un mērķrādītāji, kas ir 2022. gada ANM dotāciju maksājumu pamatā

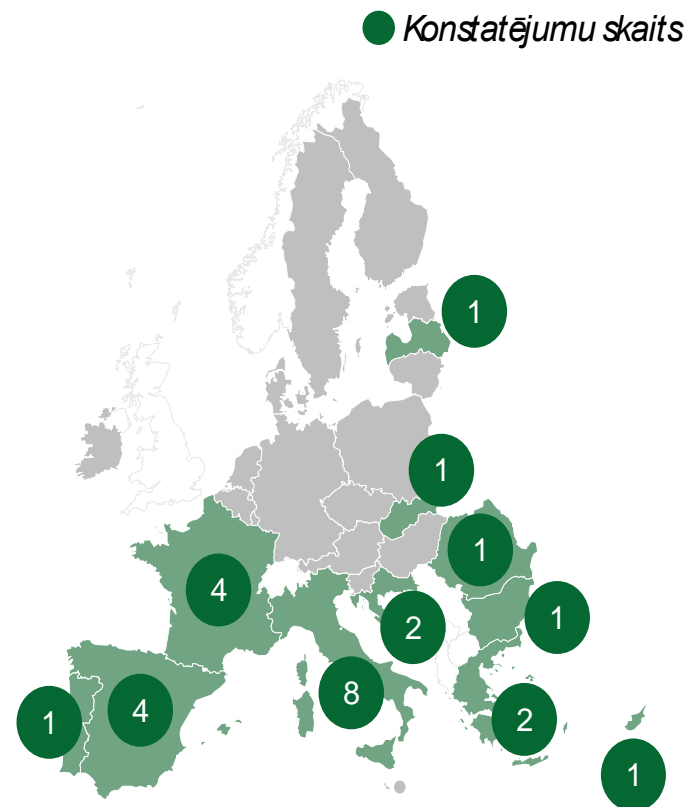

Dalībvalsts	Revidēto atskaites punktu skaits	Revidēto mērķrādītāju skaits	Kopējais atskaites punktu skaits	Kopējais mērķrādītāju skaits
Spānija	21	9	31	9
Itālija*	48	2	48	2
Francija	16	14	24	14
Rumānija	12	2	12	2
Grieķija	13	0	13	0
Bulgārija	21	1	21	1
Horvātija*	50	5	57	5
Portugāle	26	4	31	4
Slovākija	14	0	14	0
Latvija	9	0	9	0
Kipra	14	0	14	0
Kopā	244	37	274	37

(*) Itālija un Horvātija 2022. gadā katra saņēma divus maksājumus.

Atvaseļošanas un noturības mehānisms: darījumu pareizības revīzijas rezultāti

Dalībvalstis	Kvantitatīvie konstatējumi	Kvalitatīvie konstatējumi	Kopā
Spānija	4	0	4
Itālija*	2	6	8
Francija	1	3	4
Rumānija	1	0	1
Grieķija	1	1	2
Bulgārija	1	0	1
Horvātija*	2	0	2
Portugāle	1	0	1
Sovākija	1	0	1
Latvija	0	1	1
Kipra	1	0	1
Kopā	15	11	26

(*) Itālija un Horvātija 2022. gadā katra saņēma divus maksājumus.

ERP galvenie secinājumi no ANM atbilstības un lietderības auditiem

Eiropas Revīzijas palāta

Īpašais ziņojums 21/2022 Komisijas novērtējums par nacionālajiem atveseļošanas un noturības plāniem

kopumā atbilstīgs, bet īstenošanas riski
saglabājas

Galvenie secinājumi

2. attēls. ANP vērtējums, situācija līdz 2022. gada 1. jūnijam

Nr.	Daļvalsts	AT	BE	BG	CZ	CY	DE	DK	EE	EL	ES	FI	FR	HU	HR	IE	IT	LT	LU	LV	MT	NL	PL	PT	SE	SI	SK	RO
	Vērtēšanas kritēriji																											
(1)	Līdzsvarota reakcija	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A		A	A	A	A	A	A	A		A	A	A	A	A	A
(2)	KVAI	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A		A	A	A	A	A	A	A		A	A	A	A	A	A
(3)	Izaugsme, noturība un sociālā ietekme	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A		A	A	A	A	A	A	A		A	A	A	A	A	A
(4)	DNSH	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A		A	A	A	A	A	A	A		A	A	A	A	A	A
(5)	Zaļais mērķrādītājs	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A		A	A	A	A	A	A	A		A	A	A	A	A	A
(6)	Digitālais mērķrādītājs	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A		A	A	A	A	A	A	A		A	A	A	A	A	A
(7)	Ilgstošā ietekme	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A		A	A	A	A	A	A	A		A	A	A	A	A	A
(8)	Uzraudzība un īstenošana	A	A	A	B	A	A	A	A	A	A	A	A		A	A	A	A	A	A	A		A	A	A	A	A	A
(9)	Izmaksu aprēķināšana	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B		B	B	B	B	B	B	B		B	B	B	B	B	B
(10)	Kontroles sistēmas	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A		A	A	A	A	A	A	A		A	A	A	A	A	A
(11)	Saskāpotība	A	B	A	B	A	A	A	B	A	A	A	A		A	A	A	A	A	A	A		A	A	A	A	A	A

Avots: ERP, pamatojoties uz Komisijas dienestu darba dokumentiem.

Eiropas Revīzijas palāta

Īpašais ziņojums 07/2023 Komisijas ieviestās ANM kontroles sistēmas struktūra:

lai gan ir paredzēts plašs darbs, jaunajā
īstenošanas modelī joprojām saglabājas trūkumi
pārliecības un pārskatatbildības jomā

Komisijas ieviestās ANM kontroles sistēmas elementi

Avots: ERP.

Komisijas ieviestās ANM kontroles sistēmas dizains

Galvenie konstatējumi

**Kopumā => ANM = jauns finansēšanas instruments,
kura dizainā ir pārskatatbildības trūkumi**

- **Ex ante pārbaudes** par atskaites punktu un mērķrādītāju apmierinošu izpildi ir plašas, bet nav atbilstoši dokumentētas.
- **Ex post auditi** var nodrošināt informāciju par atskaites punktu un mērķrādītāju apmierinošu izpildi, bet to apjoms nav definēts un saprotams.
- nav vadlīnijas par iepriekš **izpildītu atskaites punktu vai mērķrādītāju atcelšanas** uzraudzību.
- **Komisijas sistēmu auditi** – apjomā netiek iekļauts invertējums par ANM finansēto investīciju projektu atbilstību ES un valstu noteikumiem.
- Trūkumi **ziņošanā par krāpšanu** saistībā ar ANM.
- Nebija izstrādātas **iekšējās vadlīnijas attiecībā uz korekcijām (patreiz ir!)**

Eiropas Revīzijas palāta

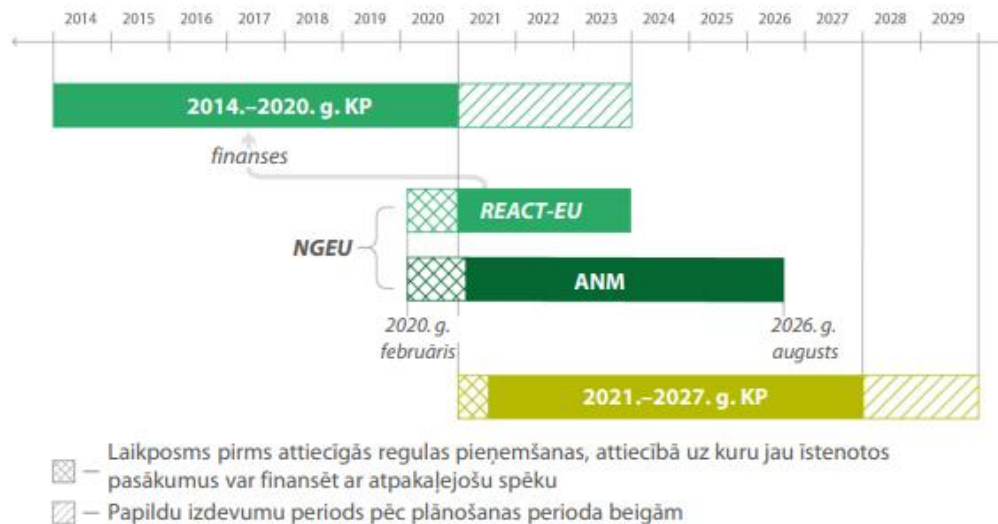
Apskats 01/2023 ES finansējums ar kohēzijas politikas un ANM starpniecību:

salīdzinoša analīze

Galvenās līdzības

Līdzības:

➤ Vienāds ieīstenošanas periods (ANM ir īsāks);

➤ Atbalsts tiek piešķirts ar dotācijām (grantiem) un aizņēmumiem;

➤ Nepieciešamība aizsargāt ES intereses;

➤ Maksājums var tikt samazināts.

Galvenās atšķirības

- **Apmērs:** Kohēzija ir aptuveni puse no ES atbalsta RRF (400 miljardi eiro pret 723 miljardiem eiro)
- **Piešķiršanas metode:** Kohēzija ņem vērā reģionālās atšķirības, ANM izmanto dažādus rādītājus, lai atbalstītu tās dalībvalstis, kuras visvairāk skārusi Covid krīze.
- **Pārvaldība:** dalīta pārvaldība Kohēzijai (daudzlīmeņu pārvaldība ES un DV), tieša pārvaldība ANM (ES)
- **Saite uz KVAI** (konkrētām valstīm adresēti ieteikumi): ANM centrā, Kohēzijai nenozīmīgi
- **Maksājuma nosacījumi:** Kohēzijai izmaksu atlīdzināšana, ANM finansējums, kas nav saistīts ar izmaksām, bet gan apmierinoša starpposma mērķu un mērķu izpilde
- **Pārvaldības un kontroles sistēmas:** ES finanšu interešu aizsardzībai ANM vairāk jāpaļaujas uz dalībvalstu sistēmām

Kontrole un revīzija – pirms maksājuma veikšanas

PĒC VEIDA

KOHĒZIJAS POLITIKA

ANM

IEKŠĒJĀ KONTROLE UN REVĪZIJA

*PIRMS
MAKSĀJUMA
VEIKŠANAS*

Dalībvalstis sniedz pārlicību par savu pārvaldības un kontroles sistēmu izveidi

Komisija novērtē dalībvalstu kontroles sistēmas, kad tā apstiprina partnerības nolīgumus un programmas

Dalībvalstis apraksta savas iekšējās kontroles sistēmas savos ANP

Komisija novērtē dalībvalstu kontroles sistēmas un vajadzības gadījumā nosaka papildu atskaites punktus

Kontrole un revīzija – maksājuma laikā

PĒC VEIDA	KOHĒZIJAS POLITIKA	ANM
MAKSĀJUMA LAIKĀ	<p>Dalībvalstu līmenis</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Maksājumu likumība un pareizība ir balstīta uz izdevumu precizitāti un patiesumu, kā arī uz atbilstību piemērojamajiem ES un valstu noteikumiem ○ Vadošās iestādes veic darbību pirmā līmeņa pārbaudes un izslēdz saņēmēju deklarētos nepareizos izdevumus ○ Revīzijas iestādes sniedz pārlicību par deklarētajiem izdevumiem, pārvaldības un kontroles sistēmām un pārskatiem <p>Komisija veic kontroles un revīzijas darbības, tostarp sistēmu revīzijas un darbību izlases revīzijas</p>	<p>Dalībvalstu līmenis</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Maksājumu likumība un pareizība, kā pamatā ir atskaites punktu un mērķrādītāju sasniegšana ○ Atbilstība piemērojamajiem ES un valsts noteikumiem nolūkā aizsargāt ES finanšu intereses <p>Komisija novērtē, vai atskaites punkti un mērķrādītāji ir apmierinoši izpildīti; pretējā gadījumā maksājums tiek daļēji vai pilnībā apturēts</p>

Kontrole un revīzija – pēc maksājuma veikšanas

PĒC VEIDA	KOHĒZIJAS POLITIKA	ANM
PĒC MAKSĀJUMA VEIKŠANAS	<p>Komisija</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ veic atbilstības revīzijas attiecībā uz deklarēto izdevumu likumību un pareizību un sistēmu revīzijas ○ aptur maksājumus, kas saistīti ar izdevumiem, kurus ietekmējis pārkāpums vai nopietns trūkums	<p>Komisija veic</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ dalībvalstu ziņoto atskaites punktu un mērķrādītāju <i>ex post</i> revīzijas pēc riska novērtējuma ○ uzraudzības datu vākšanas sistēmu revīzijas (pirms vai pēc maksājuma) ○ sistēmu revīzijas par pasākumiem ES finanšu interešu aizsardzībai un <i>ad hoc</i> revīzijas gadījumos, kad ir aizdomas par nopietniem pārkāpumiem
ĀRĒJĀ REVĪZIJA	Veic ERP	Veic ERP

Paldies!

Jautājumi?

Twitter: @Mihails_Kozlovs

eca.europa.eu

@Euauditors

ECA-InstitutionalRelations@eca.europa.eu

Mihails.kozlovs@eca.europa.eu

EUROPEAN COURT OF AUDITORS

12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

EUROPEAN COURT
OF AUDITORS